

Nr 41

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1968/69 till högre utbildning och forskning samt vuxenutbildning jämte motioner.

(2: a avd.)

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

Högre utbildning och forskning

Centrala myndigheter m. m.

1) **Universitetskanslersämbetet: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 10, framlagda förslag (punkterna E 1—E 5, s. 227—231 i utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för den 3 januari 1968) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Universitetskanslersämbetet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 212 000 kr.,
2. till *Universitetskanslersämbetet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 712 000 kr.,
3. till *Universitetskanslersämbetet: Utredningar m. m.* ett reservationsanslag av 1 015 000 kr.,
4. till *Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Avlöningar* ett förslagsanslag av 638 000 kr.,
5. till *Utrustningsnämnden för universitet och högskolor: Omkostnader* ett förslagsanslag av 137 000 kr.

Universiteten m. m.

2) **Vissa gemensamma frågor.** Kungl. Maj:t har under rubriken Vissa gemensamma frågor (s. 232—245) behandlat frågor som berör universitetsväsendet i dess helhet.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 536 av fru Nilsson och fröken Stenberg samt II: 680 av herr Mattsson *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att de gymnasiala kompletteringskurserna vid universiteten må bibehållas under en övergångstid av minst tre år,

dels de likalydande motionerna I: 535 av fru Nilsson och fru Elvy Olsson samt II: 679 av herr Larsson i Borrby *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om samordning olika lärosäten emellan av de akademiska ett- och tvåbetygskurserna enligt i motionerna anförda riktlinjer,

dels de likalydande motionerna I: 529 av herr Holmberg *m. fl.* och II: 669 av herr Bohman *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att dimensioneringen av och avvägningen inom hela den postgymnasiala utbildningen och därmed sammanhängande organisatoriska frågor snarast blir föremål för en allsidig parlamentarisk utredning.

Utskottet. I propositionen 1967: 4 angående reformerad lärarutbildning, vilken i sin helhet behandlades av 1967 års riksdag, uttalades att frågan rörande kraven på förkunskaper för tillträde till ämneslärarutbildningen i sina detaljer borde utredas av kompetensutredningen i samråd med universitetskanslersämbetet. En riktning borde därvid bland annat vara att gymnasiala kompletteringsstudier inte skulle anordnas inom universitetsorganisationens ram. Detta uttalande i propositionen föranledde inte någon erinran från riksdagens sida.

I motionerna I: 536 och II: 680 har nu framhållits att ett slopande av de gymnasiala kompletteringskurserna vid universiteten redan från och med kommande hösttermin, vilket synes vara avsett av universitetskanslersämbetet, kommer att medföra avsevärda svårigheter för de studerande. Motionärerna anser att en övergångstid bör tillämpas så att de som redan valt gymnasial studieriktning ges möjlighet att som hittills komplettera vid universiteten.

Med hänsyn till de olägenheter som motionärerna pekat på utgår utskottet från att vederbörande myndigheter har sin uppmärksamhet riktad på de övergångsproblem, kanske särskilt av studiesocial natur, som är förknippade med en tillämpning av den i nyssnämnda proposition angivna synpunkten på de gymnasiala kompletteringskurserna. Vad utskottet sålunda anför bör av riksdagen ges till känna för Kungl. Maj:t.

Vad närmast angår yrkandet i motionerna I: 535 och II: 679 om utredning av frågan om samordning olika lärosäten emellan av de akademiska ett- och tvåbe-

tygskurserna får utskottet erinra om att man inom kort har att vänta förslag från universitetskanslersämbetet om inrättande av s. k. fasta studiegångar vid de filofiska fakulteterna. I det utredningsarbete som bedrivits i denna fråga torde även ha ingått överväganden av det av motionärerna angivna spörsmålet. Utskottet finner därför inte anledning att nu föreslå riksdagen att hos Kungl. Maj:t anhålla om den i motionerna önskade utredningen.

Frågan om dimensioneringen av och avvägningen inom det eftergymnasiala utbildningsfältet tas upp i motionerna I: 529 och II: 669, vari yrkas att en allsidig parlamentarisk utredning tillsättes för utredning på detta område. I propositionen berörs samma problem i förbigående och det uttalas därvid att avsikten är att riktlinjerna för det eftergymnasiala utbildningssystemets dimensionering och vissa spörsmål rörande dess utformning under 1970-talet skall utredas. Otvivelaktigt är det synnerligen väsentliga och också svårlösta problem som det här är fråga om. Utskottet finner det därför mycket värdefullt att den i propositionen förutskickade utredningen kommer till stånd och vill understryka vikten av att utredningsarbetet kommer i gång och bedrivs så skyndsamt som möjligt. Den stora betydelsen av den blivande utredningens uppdrag torde vara orsaken till att i motionerna I: 529 och II: 669 ansetts att utredningen bör ha parlamentarisk sammansättning. Frågan om utredningens typ — parlamentarisk kommitté eller ren expertutredning — övervägs för närvarande inom utbildningsdepartementet. Utskottet som finner det väsentligaste vara att man snabbt griper sig an med problemen anser sig inte böra föreslå riksdagen att göra något uttalande i frågan om parlamentariskt inslag i utredningsarbetet.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 536 och II: 680 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 535 och II: 679,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 529 och II: 669.

3) **Humanistiska fakulteterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 6, s. 245—250) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta professorer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Humanistiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 38 497 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 102 av fru *Segerstedt Wiberg* och II: 148 av herr *Källstad* vari hemställts att tjänsten i ämnet nordisk och jämförande fornkonst vid Göteborgs universitet ges formen av ordinarie universitetslektorat.

Utskottet. Av statsverkspropositionen framgår att undervisningsunderlaget för inrättande av ett ordinarie universitetslektorat i nordisk och jämförande fornkon-

skap vid Göteborgs universitet inte är tillräckligt men att det oaktat medel beräknats för en tjänst i ämnet, som dock — i avvaktan på bland annat ställningstagande till förslag om fasta studiegångar — ansetts böra ha formen av ett extra universitetslektorat. I likhet med motionärerna finner utskottet det önskvärt att utbildningen i nämnda ämne vid Göteborgs universitet ges en fastare ställning. Utskottet kan dock inte tillstyrka motionerna utan vill endast framhålla önskvärdheten av att ett ordinarie universitetslektorat inrättas så snart förutsättningar här för föreligger. Vad utskottet anfört i denna fråga bör av riksdagen ges till känna för Kungl. Maj:t.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 102 och II: 148 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,
2. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta professorer enligt vad i statsrådsprotokollet förordats,
3. att riksdagen till *Humanistiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 38 497 000 kr.

4) **Teologiska fakulteterna. Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 7, s. 250—251) hemställer utskottet

att riksdagen till *Teologiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 2 947 000 kr.

5) **Juridiska fakulteterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 8, s. 251—254) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta en professur i internationell rätt vid universitetet i Lund, dels till Juridiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 6 897 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 221 av fröken *Stenberg* och herr *Ernulf* samt II: 277 av herrar *Källstad* och *Nordstrandh* vari hemställts att riksdagen måtte besluta dels att förlänga den vid Göteborgs universitet bedrivna entermensutbildningen för juris kandidatexamen att fr. o. m. budgetåret 1968/69 omfatta två terminer, dels att till Juridiska fakulteterna: Avlöningar för budgetåret 1968/69 bevilja ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 60 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 6 957 000 kr.

Utskottet. Med anledning av yrkandet i motionerna I: 221 och II: 277 får utskottet erinra om att det i propositionen 1965: 141 uttalades, att utbyggnaden av de juridiska fakulteterna t. v. borde ske inom ramen för nuvarande universitet och på nuvarande orter samt att detta uttalande av riksdagen lämnades utan erinran. Ehuru utskottet har förståelse för de studiesociala synpunkter som ligger bakom motionerna, anser sig utskottet mot bakgrunden av vad sålunda uttalats i fråga om utbyggnaden av juristutbildningen inte böra tillstyrka bifall till motionerna.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta en professur i internationell rätt vid universitetet i Lund,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 221 och II: 277 till *Juridiska fakulteterna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 6 897 000 kr.

6) **Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 9, s. 254—259) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta professorer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 41 893 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 101 av herr Thorsten Larsson m. fl. och II:149 av herrar Källstad och Mattsson vari hemställts att riksdagen måtte 1. besluta att fr. o. m. budgetåret 1968/69 omvandla den nu vid lärarhögskolan i Stockholm inrättade laboraturen i utvecklingspsykologi, särskilt förskolålderns psykologi och pedagogik, till professur i samma ämne samt förlägga denna till Stockholms universitet, 2. besluta att fr. o. m. budgetåret 1968/69 förlägga barnpsykologiska forskningsinstitutet vid lärarhögskolan i Stockholm till Stockholms universitet samt 3. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om inrättande under de närmaste budgetåren av ytterligare professorer i utvecklingspsykologi, särskilt förskolålderns psykologi och pedagogik,

dels de likalydande motionerna I: 37 av herr Nyman m. fl. och II: 54 av herrar Enskog och Berglund vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning av de personella och ekonomiska förutsättningarna för en utökad postgymnasial utbildning av systemmän och forskning inom det datatekniska området,

dels de likalydande motionerna I: 308 av herr Blomquist m. fl. och II: 396 av herr Nordstrandh vari hemställts att riksdagen måtte besluta att inrätta en ordinarie tjänst som universitetslektor i administrativ databehandling vid Lunds universitet,

dels de likalydande motionerna I: 318 av fröken Stenberg m. fl. och II: 683 av herr Nilsson i Tvärålund m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte fatta beslut om inrättande av en professur i informationsbehandling, särskilt numerisk analys, vid Umeå universitet fr. o. m. den 1 juli 1969.

Utskottet. Utskottet delar den i motionerna I: 101 och II: 149 framförda uppfattningen om betydelsen av den utvecklingspsykologiska forskningen och om vikten av att denna forskning får arbeta under så gynnsamma omständigheter som

möjligt. Utskottet får emellertid erinra om att Kungl. Maj:t den 26 april 1967 uppdragit åt särskilda sakkunniga att utreda frågan om samordning och arbetsfördelning mellan pedagogiska institutioner vid lärarhögskolor och universitet m. m. Med hänsyn bl. a. härtill är utskottet inte berett att tillstyrka den föreslagna omvandlingen till professur av den vid lärarhögskolan i Stockholm befintliga laboraturen i utvecklingspsykologi samt förslaget om förflyttning av denna professur ävensom av barnpsykologiska forskningsinstitutet från lärarhögskolan till Stockholms universitet, liksom ej heller förslaget om utredning angående inrättande av ytterligare professurer.

Motionerna I: 37 och II: 54, I: 308 och II: 396 samt I: 318 och II: 683 berör samtliga området informationsbehandling. Vid universiteten och högskolorna har detta ämnesområde utvecklats i två riktningar, en mot matematik och naturvetenskap (numerisk analys) och en mot ekonomi, planering och administration (administrativ databehandling). Ämnesdelen numerisk analys finns i vad gäller forskningsvidan representerad genom fyra professurer vid universitet eller högskolor och ämnesdelen administrativ databehandling genom en för tekniska högskolan och universitetet i Stockholm gemensam professur. Utbildning i ämnet informationsbehandling förekommer vid samtliga universitet och tekniskt eller merkantilt inriktade högskolor som sorterar under utbildningsdepartementet. Universitetskanslersämbetet har, som framgår av motionerna, i hög grad uppmärksammat betydelsen av ämnesområdet.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts om redan befintliga tjänster och med hänsyn till det svåra rekryteringsläget inom ifrågavarande ämnesområde avstyrker utskottet dels yrkandena om ett universitetslektorat i administrativ databehandling vid Lunds universitet och en professur i informationsbehandling, särskilt numerisk analys, vid Umeå universitet, dels utredningsyrkandet i motionerna I: 37 och II: 54. Beträffande sistnämnda motioner i vad de avser utredning om ökad postgymnasial utbildning av systemmän får utskottet även erinra om den utbildning av ADB-lärare som bedrivs i skolöverstyrelsens regi.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 101 och II: 149, såvitt nu är i fråga,
 - a) bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta professurer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats,
 - b) till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 41 893 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 101 och II: 149 i vad de avser utredning om inrättande av ytterligare professurer i utvecklingspsykologi, särskilt förskolålderns psykologi och pedagogik,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 37 och II: 54,
4. att riksdagen avslår motionerna I: 308 och II: 396,
5. att riksdagen avslår motionerna I: 318 och II: 683.

7) **Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 10, s. 259—269) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta och ändra benämningen på professorer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 78 455 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 2 av herr *Sörenson m. fl.* och II: 3 av herr *Hamrin i Kalmar m. fl.* vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om en utredning av behovet av psykoteraeutisk utbildning och av hur sådan utbildning bäst skall ordnas, varvid också bör beaktas legitimeringsfrågan gällande psykoteraeuter och frågan om återbäring från försäkringskassan vid konsultation hos legitimerad psykoteraeut,

dels de likalydande motionerna I: 100 av herr *Torsten Andersson m. fl.* och II: 147 av herr *Gustafsson i Uddevalla m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att en personlig forskartjänst (laboratur), knuten till institutionen för medicinsk rehabilitering vid Göteborgs universitet, måtte inrättas för prosektor *Sven Olof Brattgård*,

dels de likalydande motionerna I: 159 av herr *Nyman m. fl.* och II: 212 av herrarna *Mattsson* och *Källstad* vari hemställts att riksdagen måtte dels besluta inrätta ytterligare två professorer i geriatrik fr. o. m. budgetåret 1969/70, dels besluta placera i motionerna föreslagna två professorer i geriatrik vid lärosätena i Stockholm och Göteborg, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till personalförteckning för dessa professorer, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg rörande ämnesinriktningen för de två föreslagna professorerna, dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om inrättande snarast möjligt av professorer i geriatrik även i Lund och Umeå, samt dels i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om ett sammanförande av de geriatrikska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplånet,

dels de likalydande motionerna I: 228 av herr *Dahlén m. fl.* och II: 299 av herr *Wedén m. fl.* vari hemställts, såvitt nu är i fråga, 1. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om ökad utbildningskapacitet för läkarutbildningen, samt 2. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om ökad utbildningskapacitet för sjukgymnastutbildningen,

dels de likalydande motionerna I: 309 av herrarna *Hedström* och *Per Jacobsson* och II: 398 av herr *Skoglund m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln p. E 10 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala angelägenheten av att en laboratur i gynekologisk radioterapi snarast inrättas vid Umeå universitet,

dels de likalydande motionerna I: 313 av fru *Lilly Ohlsson* och fru *Landberg* och II: 391 av fru *Eriksson* i Stockholm och fru *Thunvall* vari hemställts att riksdagen

gen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning av möjligheterna att med bland annat sjuksköterskeexamen som bas skapa en kortare medicinsk utbildning av s. k. läkarterapeuter,

dels de likalydande motionerna I: 526 av herr *Ahlmark m. fl.* och II: 666 av herr *Bengtson* i Solna *m. fl.* vari hemstälts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen — i syfte främst att säkerställa en samordning av verksamheten rörande forskning, undervisning och upplysning på näringslärans område mellan karolinska institutet och statens institut för folkhälsan — måtte dels vid behandlingen av den i årets statsverksproposition under utbildningsdepartementet under rubriken »b) Universiteten m. m. Vissa gemensamma frågor» upptagna frågan om blandad medicinsk och naturvetenskaplig utbildning med huvudinriktning på näringslära uttala, att forskning och undervisning i näringslära skall anordnas i Stockholm fr. o. m. budgetåret 1968/69 genom att en näringsforskningsenhet med professur i näringslära inrättas vid karolinska institutets medicinska fakultet med organisatorisk anknytning till födoämneshygieniska avdelningen vid statens institut för folkhälsan på det sätt att professorn i näringslära tillika skall bli föreståndare för födoämneshygieniska avdelningen, dels vid behandlingen av avlöningsanslaget till medicinska fakulteterna under utbildningsdepartementet beräkna medel för en professur i näringslära vid karolinska institutets medicinska fakultet, avsedd för nuvarande föreståndaren för födoämneshygieniska avdelningen vid statens institut för folkhälsan,

dels de likalydande motionerna I: 542 av fröken *Stenberg m. fl.* och II: 673 av fru *Heurlin m. fl.* vari hemstälts att riksdagen under punkt E 10 i statsverkspropositionens bilaga 10: Avlöningar till de medicinska fakulteterna för budgetåret 1968/69 måtte bevilja ett förslagsanslag om 78 850 000 kr.,

dels motionen II: 4 av herr *Lundberg* vari hemstälts att riksdagen måtte besluta att vid Uppsala universitet från den 1 juli 1968 inrätta en professur i barnkirurgi och att till förste innehavare av tjänsten utse överläkaren i barnkirurgi vid akademiska sjukhuset, docent Gunnar Grotte,

dels motionen II: 213 av fru *Ryding m. fl.* vari hemstälts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder för inrättande av professurer i medicinsk statistik vid karolinska institutet samt vid Göteborgs universitets medicinska fakultet,

dels motionen II: 281 av herr *Sjönell m. fl.* vari hemstälts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen ville besluta att fr. o. m. budgetåret 1968/69 vid karolinska institutet i Stockholm omvandla den befintliga laboraturen i klinisk alkoholforskning till en professur,

dels motionen II: 568 av herr förste vice talmannen *von Friesen* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala att en lärartjänst i rättspsykiatri förenad med en biträdande överläkarbefattning inrättas vid rättspsykiatriska kliniken i Stockholm,

dels motionen II: 670 av fru *Eriksson* i Stockholm och herr *Martinsson* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag och åtgärder för att i samarbete med Stockholms stad trygga den kärkirurgiska verksamhet som bedrivits av docenten Bellman,

dels motionen II: 672 av herr förste vice talmannen *von Friesen m. fl.* vari föreslagits att en professur i klinisk näringslära inrättas vid Göteborgs universitet fr. o. m. budgetåret 1968/69,

dels motionen II: 675 av fru *Kristensson* och fröken *Ljungberg* vari hemställts att riksdagen måtte besluta inrättandet av en tjänst som biträdande överläkare tillika klinisk lärare i rättspsykiatri vid rättspsykiatriska kliniken i Stockholm, samt till Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 78 509 168 kr.,

dels motionen II: 692 av herr *Wennerfors* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag i syfte att skapa ett institut för utbildning av röstvårdare och talpedagoger.

Utskottet. I motionerna I: 228 och II: 299 behandlas väsentliga frågor inom hälso- och sjukvårdsområdet i vårt land. Beträffande antalet läkare i förhållande till folkmängden uttalas att detta i Sverige är lägre än i de flesta europeiska länder, i vissa fall t. o. m. mycket lägre. Mot den bakgrunden yrkas i motionerna, såvitt nu är i fråga, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte begära förslag om ökad utbildningskapacitet.

Utskottet får med anledning av detta yrkande först erinra om att antalet intagningsplatser till läkarutbildning under senare år ökat väsentligt och innevarande läsår uppgår till 844, varigenom det mål för utbyggnaden som statsmakterna fastställdes år 1965 uppnåts beträffande Uppsala, Lund, Göteborg och Umeå. Läsåret 1969/70 tillkommer i Linköping en ny enhet för propedeutisk och klinisk utbildning för 84 studerande som fullgjort sin utbildning i medicinskt teoretiska ämnen i Uppsala. Den sista etappen i utbyggnadsplanen omfattar 72 nybörjarplatser vid karolinska institutet. Den avses bli genomförd med början läsåret 1969/70.

Samtidigt med att den för tre år sedan beslutade utbyggnadsplanen sålunda genomförs har inom universitetskanslersämbetet och socialstyrelsen verkställts en utredning om grundutbildning och vidareutbildning av läkare. I denna framförs förslag vars genomförande kan beräknas få till effekt bl. a. ett bättre utnyttjande av den befintliga utbildningskapaciteten. Med hänsyn härtill anser sig utskottet — som även får erinra om att den mycket kraftiga ökningen av antalet platser som skett under de senaste åren ännu inte hunnit ge effekt i form av färdigutbildade läkare — inte nu böra föreslå riksdagen att i enlighet med yrkandet i motionerna I: 228 och II: 299 hos Kungl. Maj:t begära förslag om ökad kapacitet för läkarutbildningen.

Vad därefter angår det i samma motioner framställda motsvarande yrkandet beträffande sjukgymnastutbildningens kapacitet är utskottet medvetet om rådande personalbrist. Emellertid pågår för närvarande inom skolöverstyrelsen en undersökning av möjligheterna att anordna sjukgymnastutbildning på vissa orter där dylik utbildning inte finns för närvarande och utskottet anser sig med hänsyn härtill inte heller i denna fråga böra föreslå någon riksdagens skrivelse till Kungl. Maj:t.

En helt annan synpunkt än i de nu behandlade motionerna på frågan hur läkarbehovet skall kunna tillgodoses anlägges i motionerna I:313 och II: 391, i vilka i anslutning till förhållandena i Sovjetunionen — där hälso- och sjukvården till stor del bestrids av medicinalpersonal med fyra års utbildning efter grundskolan — föreslås en utredning av möjligheterna att med bl. a. sjuksköterskeexamen som bas skapa en kortare medicinsk utbildning av s. k. läkarterapeuter. Motionerna åsyftar alltså en differentiering av läkarkåren i en del med utbildning motsvarande den nuvarande och en del med en kortare och mera praktiskt inriktad utbildning. Utskottet, som vill påpeka att de arbetsuppgifter som åvilar de ryska läkarterapeuterna närmast synes motsvara de svenska distriktssköterskornas åligganden, har inte av motionärernas motivering blivit övertygat om lämpligheten av att man söker lösa läkarbristproblemet på det angivna sättet. Enligt vad utskottet inhämtat är man för övrigt i Sovjetunionen på väg bort från systemet med s. k. läkarterapeuter. Utskottet avstyrker motionerna I: 313 och II: 391.

Psykoterapi är ett viktigt led i samhällets psykiska sjuk- och hälsovård men någon utbildning däri tillhandahålles inte för närvarande och synes inte heller vara planerad uttalas det i motionerna I: 2 och II: 3. Det behövs därför, menar motionärerna, en utredning om hur denna utbildning bör vara ordnad och därvid bör det beaktas att den behöver ha både bredd och djup. Den bör rikta sig både till psykiatriker och psykologer på licentiatnivå och till andra vårdutbildade — sjuksköterskor, sjukvårdare, sjukgymnaster, kuratorer osv. I utredningsarbetet bör även frågan om legitimering av psykoterapeuter och om återbäring från försäkringskassan vid konsultation hos legitimerad psykoterapeut beaktas.

Med anledning av vad som anförts och yrkats i dessa motioner får utskottet påpeka att det nyligen framlagda förslaget till ny läkarutbildning innebär att utbildningen starkare än hittills inriktas mot psykiatri och öppen vård. Av intresse i detta sammanhang är vidare det förslag om utbildning av psykologer som för närvarande i utbildningsdepartementet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet som utgår från att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan hur behovet av utbildning i psykoterapi för olika yrkeskategorier skall kunna täckas anser sig inte böra tillstyrka någon särskild utredning i frågan. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 2 och II: 3.

I propositionen redovisas ett av en särskild utredningsman framlagt förslag om blandad medicinsk och naturvetenskaplig utbildning. Enligt utredningsmannen bör bl. a. tre enheter för näringsforskning upprättas, en i Göteborg, en i Stockholm och en i Uppsala. Mot bakgrund av detta förslag samt under erinran om att forskning på näringsområdet i vårt land bedrivs vid en rad institutioner och även kommit i gång på nordisk bas vid universitetet i Oslo föreslås i propositionen att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att inrätta en professur i näringslära vid Uppsala universitet den 1 juli 1970. Därjämte föreslås utbildning i näringslära inom ramen för filosofiska examina. Denna utbildning förutsättes förlagd till karolinska institutet.

Förslaget i propositionen är ett första steg på vägen mot ett fullständigt förverkligande av utredningsmannens förslag framhålles det i motionerna I: 526 och II: 666. Samtidigt beklagas att inte Kungl. Maj:t gått längre och särskilt att inte åtgärder vidtagits för en samordning av verksamheten för forskning, undervisning och upplysning på näringslärans område mellan karolinska institutet och statens institut för folkhälsan. Förslaget i motionerna, som redovisats i det föregående, går ut på en dylik samordning bl. a. genom överflyttning av en professur från folkhälsoinstitutet till karolinska institutet.

Näringsläran och dess betydelse för folkhälsan behandlas även i motionen II: 672 vari föreslås att den av såväl nyssnämnde utredningsman som universitetskanslersämbetet i dess anslagsframställning föreslagna professuren i näringslära vid Göteborgs universitet inrättas från och med budgetåret 1968/69.

Utskottet som finner det riktigt att man nu genom ett principbeslut om en professur vid Uppsala universitet från och med den 1 juli 1970 säkerställer fortsättningen av den verksamhet inom näringslärans område som nu bedrivs därstädes räknar med en fortsatt utveckling även vid andra lärosäten men anser sig inte nu böra föreslå riksdagen att gå utöver Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 526 och II: 666 samt II: 672.

Frågan om en förstärkning av resurserna inom geriatriken har upprepade gånger behandlats av riksdagen. I motionerna I: 159 och II: 212 föreslås nu inrättande från och med budgetåret 1969/70 av två professurer, en i Stockholm och en i Göteborg, samt vidare utredning om professurer även i Lund och Umeå och utredning om en geriatrisk forskningsenhet på riksplanet.

Utskottet får erinra om att en första professur i geriatrik inrättats från och med budgetåret 1966/67. I motioner vid 1966 och 1967 års riksdagar framförda förslag om ytterligare professurer har inte bifallits av riksdagen men däremot har i universitetskanslersämbetets långtidsplan upptagits förslag om en förstärkning av resurserna i ämnet. Utskottet anser sig böra inta samma ståndpunkt till motionsyrkandena i år som till motsvarande yrkanden förra året. Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 159 och II: 212 om två nya professurer från och med budgetåret 1969/70 och därmed också yrkandena om dessa professurers placering, ämnesinriktning m. m. Ej heller anser sig utskottet böra biträda de i samma motioner framförda yrkandena om utredning om inrättande av professurer i geriatrik även i Lund och Umeå samt om sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en geriatrisk forskningsenhet på riksplanet.

I motionen II: 670 har hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall anhålla om åtgärder för att i samarbete med Stockholms stad trygga den kärllirurgiska verksamhet som bedrivits av docenten Sven Bellman. Som en åtgärd på längre sikt anges inrättande av en professur för Bellman. Utskottet får med anledning av detta yrkande erinra om att utskottet i sina utlåtanden 1966: 42 och 1967: 40 avstyrkte då föreliggande förslag om inrättande vid karolinska institutet av en laboratur respektive en professur för Bellman och att utskottet framhöll att förutsättningarna för en fortsatt verksamhet inom detta område i första hand syntes

vara av sjukhusorganisatorisk art. Utskottet finner inte vad i nu förevarande motion anförts vara tillräckligt skäl för den föreslagna framställningen till Kungl. Maj:t.

Ett annat kirurgiskt område behandlas i motionen II: 4 vari föreslås inrättande vid Uppsala universitet från och med nästa budgetår av en professur i barnkirurgi avsedd för docenten Gunnar Grotte. Motionen har utförligt skildrat utvecklingen inom barnkirurgin och det nuvarande läget inom detta område. I anslutning till vad därvid anförts får utskottet framhålla vikten av att möjligheter skapas för utvidgad praktisk tillämpning av nya rön inom området. Vad angår behovet av en professur i ämnet får utskottet påpeka att förslag härom inte framförts av universitetskanslersämbetet för nästa budgetår. Utskottet anser sig i detta läge inte böra tillstyrka motionen II: 4.

Med hänsyn till den framstående medicinska forskning inom handikappområdet som bedrivs av prosektorn Sven Olof Brattgård föreslås i motionerna I: 100 och II: 147 inrättande av en för Brattgård personlig forskartjänst (laboratur) knuten till institutet för medicinsk rehabilitering vid Göteborgs universitet. Tack vare anslag från medicinska och tekniska forskningsråden har Brattgård under en treårsperiod med tjänstledighet från sin prosektorstjänst kunnat helt ägna sig åt sin verksamhet inom handikappområdet. Motionärernas avsikt är nu att han genom inrättande av en personlig forskartjänst skall få sina forskningsmöjligheter tryggade för framtiden. Utskottet finner sig inte kunna biträda yrkandet i motionerna och avstyrker därför dessa.

Vid förra årets riksdag avsågs ett motionsvis framfört förslag om i första hand en professur och i andra hand en laboratur i gynekologisk radioterapi vid universitetet i Umeå. Det i motionerna I: 309 och II: 398 framförda yrkandet avser ett uttalande från riksdagens sida om angelägenheten av att en laboratur i ämnet snarast inrättas i Umeå. Förslag om tjänsten har, påpekar motionärerna, framförts även av universitetskanslersämbetet. Utskottet anser sig dock inte böra göra något uttalande till förmån för denna tjänst vars betydelse i vanlig ordning bör vägas mot andra tjänsters.

I motionen II: 281 har, såvitt nu är i fråga, föreslagits att den befintliga laboraturen i klinisk alkoholforskning vid karolinska institutet från och med budgetåret 1968/69 skall omvandlas till professur. Motionen syftar till att man utan alltför kostnadskrävande åtgärder skall få ökade möjligheter till klinisk och socialpsykologisk behandlingsforskning angående alkohol- och narkotikamissbruk. Förstärkta forskningsresurser i fråga om narkomanin önskas också i motionerna I: 542 och II: 673 vari föreslås anvisande under förevarande anslag av 395 000 kr. utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet. Höjningen avser att möjliggöra inrättandet av sex forskningstjänster, varav fyra placerade vid Ulleråkers sjukhus och två vid Rålambshovs sjukhus.

Utskottet delar visserligen motionärernas uppfattning om vikten av ökad klinisk forskning rörande olika missbruksformer — alkoholmissbruk, narkomani m. m.

— men anser att ytterligare utredning erfordras för bedömning av frågan om i vad mån och på vilket sätt större forskningsresurser inom detta område bör tillskapas. Med hänsyn härtill kan utskottet inte tillstyrka bifall till motionerna II: 281, såvitt den nu är i fråga, samt I: 542 och II: 673.

Förhållandena vid rättspsykiatriska kliniken i Stockholm tas upp både i motionen II: 568 och i motionen II: 675. Det framhålls att kliniken av många skäl är svårt överbelastad och att en förstärkning av läkarpersonalen är ofrånkomlig. En läkartjänst bör därför inrättas och den bör med hänsyn till det stora behovet av hjälp med undervisningen åt professorn och av utökad kriminologisk forskning förenas med en klinisk lärarbefattning. Tjänsten bör enligt den sistnämnda motionen inrättas från och med nästa budgetår.

Otvivelaktigt har motionärerna rätt i att stort behov föreligger av en förstärkning av läkarpersonalen vid nämnda klinik. Emellertid har numera, som framgår av utskottets utlåtande nr 2, beslut fattats av Kungl. Maj:t om en dubbling för viss tid av en biträdande överläkartjänst vid kliniken. Därmed bör de långa väntetiderna vid denna kunna nedbringas vilket är synnerligen angeläget. Även om den nya läkartjänsten inte är förenad med uppdrag att vara klinisk lärare bör dess tillkomst innebära en allmän förbättring av möjligheterna till forskning och undervisning vid kliniken genom den avlastning den innebär för andra befattningshavare. Utskottet anser sig med hänsyn härtill inte böra tillstyrka motionerna II: 568 och II: 675.

Den uppfattning som i motionen II: 213 kommer till uttryck om betydelsen av medicinsk statistik för både forskning och planering inom hälso- och sjukvård kan utskottet i och för sig dela. Därmed är dock inte sagt att inte den statistiska vetenskapens metoder och rön kan tillgodogöras inom medicinen genom samarbete mellan medicinska och statistiska institutioner. I varje fall anser sig utskottet inte kunna tillmäta behovet av professorer i medicinsk statistik den vikt att utskottet nu kan förorda inrättande av de i motionen förordade tjänsterna. Utskottet avstyrker därför motionen II: 213.

Med anledning av yrkandet i motionen II: 692 om utredning och förslag angående ett institut för utbildning av röstvårdare och talpedagoger får utskottet framhålla att överväganden om reformering av den utbildning som nu förekommer inom detta område för närvarande pågår inom båda de berörda centrala ämbetsverken, universitetskanslersämbetet i vad gäller logopedutbildningen och skolöverstyrelsen i vad gäller utbildningen av talpedagoger och logopedassistenter. Med hänsyn härtill finner utskottet inte anledning att föreslå riksdagen att hos Kungl. Maj:t begära utredning i enlighet med yrkandet i motionen II: 692.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag och hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna I: 526 och II: 666 i vad de avser inrättande från och med budgetåret 1968/69 av en professor i näringslära vid karolinska institutet,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 542 och II: 673 i vad de avser inrättande från och med budgetåret 1968/69 av sex forskningstjänster vid Ulleråkers och Rålambshovs sjukhus,
3. att riksdagen avslår motionen II: 4 i vad den avser inrättande från och med budgetåret 1968/69 av en professur i barnkirurgi vid Uppsala universitet,
4. att riksdagen avslår motionen II: 281 i vad den avser omvandling från och med budgetåret 1968/69 till professur av laboraturen i klinisk alkoholforskning vid karolinska institutet,
5. att riksdagen avslår motionen II: 672 i vad den avser inrättande från och med budgetåret 1968/69 av en professur i klinisk näringslära vid Göteborgs universitet,
6. att riksdagen avslår motionen II: 675 i vad den avser inrättande från och med budgetåret 1968/69 av en tjänst som biträdande överläkare, tillika klinisk lärare i rättspsykiatri vid rättspsykiatriska kliniken i Stockholm,
7. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 526 och II: 666, I: 542 och II: 673, II: 4, II: 281, II: 672 och II: 675, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,
 - a) bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta och ändra benämningen på professurer enligt vad i statsrådsprotokollet förordats,
 - b) till *Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 78 455 000 kr.,
8. att riksdagen avslår motionerna I: 100 och II: 147 om en personlig forskartjänst för prosektorn Sven Olof Brattgård,
9. att riksdagen avslår motionerna I: 159 och II: 212 i vad de avser inrättande från och med budgetåret 1969/70 av två professurer i geriatrik, dessa professurers placering samt förslag och utredning om deras ämnesinriktning m. m.,
10. att riksdagen avslår motionerna I: 159 och II: 212 i vad de avser utredning angående inrättande av professurer i geriatrik i Lund och Umeå,
11. att riksdagen avslår motionerna I: 159 och II: 212 i vad de avser utredning om ett sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplanet,
12. att riksdagen avslår motionerna I: 309 och II: 398 om en laboratur i gynekologisk radioterapi vid Umeå universitet,
13. att riksdagen avslår motionen II: 213 om professurer i medicinsk statistik vid karolinska institutet och Göteborgs universitet,
14. att riksdagen avslår motionen II: 568 om en lärartjänst i rättspsykiatri vid rättspsykiatriska kliniken i Stockholm,

15. att riksdagen avslår motionen II: 670 om åtgärder för tryg-
gande av docenten Bellmans kärlikirurgiska verksamhet,
16. att riksdagen avslår motionerna I: 2 och II: 3 om utred-
ning angående psyko-terapeutisk utbildning,
17. att riksdagen avslår motionerna I: 228 och II: 299 i vad
de avser förslag om ökad kapacitet för läkarutbildningen,
18. att riksdagen avslår motionerna I: 228 och II: 299 i vad
de avser förslag om ökad kapacitet för sjukgymnastutbildningen,
19. att riksdagen avslår motionerna I: 313 och II: 391 om ut-
redning angående utbildning av s. k. läkar-terapeuter,
20. att riksdagen avslår motionen II: 692 om utredning angäen-
de ett institut för utbildning av röstvårdare och talpedagoger.

8) **Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl Maj:t har (punkt E 11, s. 269—273) föreslagit riksdagen att till Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 24 504 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen II: 279 av fru *Marklund m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t förordar initiativ till komplettering av utbildningen vid tandläkarhögskolorna med undervisning i rationell arbetsorganisation m. m. enligt i motionen II: 289 anförd riktning.

Beträffande motiveringen till det motionsvis framställda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 289.

Utskottet anser sig kunna förutsätta att vederbörande utbildningsmyndigheter har sin uppmärksamhet riktad även på den i motionen II: 279 berörda detaljen i tandläkarutbildningen och finner därför inte anledning att föreslå någon hänvändelse från riksdagen till Kungl. Maj:t i denna fråga.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer

1. att riksdagen till *Odontologiska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 24 504 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen II: 279.

9) **Farmaceutiska fakulteten m. m.: Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 12, s. 273—276) hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta profes-
surer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats,
2. att riksdagen till *Farmaceutiska fakulteten m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 3 338 000 kr.

10) **Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 13, s. 276—283) hemställer utskottet

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta professurer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats,
2. att riksdagen till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 73 347 000 kr.

11) **Tekniska fakulteterna m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 14, s. 283—290) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta och ändra benämningen på professurer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats, dels till Tekniska fakulteterna m. m.: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 95 439 000 kr., varav 813 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Utskottet. I propositionen har bl. a. förordats att professuren i läran om vattenmotorer och pumpar vid tekniska högskolan i Stockholm skall benämnas professur i flödesteknologi. I denna fråga har utskottet mottagit en hänvändelse från vederbörande vid högskolan i vilken på anförda skäl förordats att professuren i stället benämnas professur i fluidteknologi. Utskottet har funnit skälen beaktansvärda. Beslut i frågan bör med stöd av riksdagens bemyndigande meddelas av Kungl. Maj:t.

Utskottet som inte i övrigt haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer

1. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att inrätta professurer i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats,
2. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att ändra benämningen på professuren i läran om vattenmotorer och pumpar vid tekniska högskolan i Stockholm,
3. att riksdagen till *Tekniska fakulteterna m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 95 439 000 kr., varav 813 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

12) **Universitetsbiblioteken m. fl. bibliotek: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 15—E 27, s. 290—307) hemställer utskottet

- att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
 1. till *Universitetsbiblioteken m. fl. bibliotek: Avlöningar* ett förslagsanslag av 15 057 000 kr.,
 2. till *Förvaltningarna m. m. vid universiteten och vissa högskolor: Avlöningar* ett förslagsanslag av 21 804 000 kr.,
 3. till *Humanistiska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 980 000 kr.,

4. till *Teologiska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 130 000 kr.,
5. till *Juridiska fakulteterna: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 285 000 kr.,
6. till *Samhällsvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.,
7. till *Medicinska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 10 770 000 kr.,
8. till *Odontologiska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 1 520 000 kr.,
9. till *Farmaceutiska fakulteten m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 790 000 kr.,
10. till *Matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 10 675 000 kr.,
11. till *Tekniska fakulteterna m. m.: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 12 800 000 kr.,
12. till *Universiteten och vissa högskolor: Bokinköp m. m.* ett reservationsanslag av 7 875 000 kr.,
13. till *Universiteten och vissa högskolor: Omkostnader* ett förslagsanslag av 28 970 000 kr.

13) **Decentraliserad akademisk utbildning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt E 28, s. 307—308) föreslagit riksdagen att till Decentraliserad akademisk utbildning m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 2 399 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 314 av herrar *Erik Filip Petersson* och *Blomquist* och II: 394 av herr *Nelander m. fl.* vari hemställt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttalar, att reservationsanslaget under punkten E 28 om decentraliserad akademisk utbildning m. m. i statsverkspropositionens bilaga 10 liksom tidigare också bör innefatta »motsvarande undervisning i ämnet kristendomskunskap».

Utskottet. Med anledning av yrkandet i motionerna I: 314 och II: 394 får utskottet erinra om att i förra årets statsverksproposition den upplysningen lämnades att de kurser i kristendomskunskap som anordnats med anlitande av medel ur förevarande anslag beräknats bli avslutade under budgetåret 1966/67. Något yrkande om medel till dylika kurser för innevarande budgetår hade inte framförts till Kungl. Maj:t och någon anledning fanns därför inte att i statsverkspropositionen beräkna särskilda medel till dylika kurser. Den passus i årets statsverksproposition som motionärerna åsyftar återfinnes i den under anslaget lämnade inledande redovisningen för den undervisning som för närvarande bestrids med medel ur anslaget. Som framgått av det nyss sagda är redovisningen korrekt. Emellertid torde det inte med hänsyn till de förutsättningar under vilka anslaget beviljats

möta något hinder för Kungl. Maj:t att, i den mån behov av nya kurser i kristendoms-kunskap anses föreligga, disponera anslaget för anordnande av dylika kurser. Den mycket betydande anslagsreservationen ger också reella möjligheter härtill. Med hänsyn till det nu sagda synes motionerna inte behöva föranleda någon åtgärd.

Utskottet som inte har någon erinran mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer

1. att riksdagen till *Decentraliserad akademisk utbildning m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 2 399 000 kr.,
2. att riksdagen anser motionerna I: 314 och II: 394 besvarade med vad utskottet anfört.

14) **Lärarkliniker vid odontologisk fakultet m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 29—E 32, s. 308—310) hemställer utskottet att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Lärarkliniker vid odontologisk fakultet* ett förslagsanslag av 600 000 kr.,
2. till *Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Avlöningar* ett förslagsanslag av 252 000 kr.,
3. till *Institutet för arbetsmarknadsfrågor: Omkostnader* ett förslagsanslag av 56 000 kr.,
4. till *Bidrag till Handelshögskolan i Stockholm* ett anslag av 1 563 000 kr.

Vissa högskolor m. m.

15) **Socialhögskolorna: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 33—E 36, s. 311—315) hemställer utskottet att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Socialhögskolorna: Avlöningar* ett förslagsanslag av 9 069 000 kr.,
2. till *Socialhögskolorna: Omkostnader* ett förslagsanslag av 993 000 kr.,
3. till *Fortbildning av socionomer m. m.* ett reservationsanslag av 90 000 kr.,
4. till *Bidrag till Svenska diakonsällskapets sociala utbildningsverksamhet* ett anslag av 294 000 kr.

16) **Journalisthögskolorna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt E 37, s. 315—317) föreslagit riksdagen att till Journalisthögskolorna: Avlöningar för budgetåret 1968/69 anvisa ett förslagsanslag av 1 429 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 533 av herr Möller och II: 567 av herr Carlshamre vari hemställt att riksdagen beslutar anvisa medel för arvoden till praktikhandledare vid journalisthögskolorna.

Utskottet har i och för sig förståelse för det i motionerna I: 533 och II: 567 framförda önskemålet men då något fullt utformat förslag inte föreligger och motionerna inte ger tillräckligt underlag för ett beslut om medelsanvisning anser sig utskottet inte kunna föreslå riksdagen att bifalla motionernas hemställan. Utskottet, som erinrar om att medel finns anvisade för motsvarande ändamål vid socialhögskolorna, förutsätter att Kungl. Maj:t närmare överväger frågan och framlägger förslag för riksdagen. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag och hemställer

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 533 och II: 567, såvitt nu är i fråga, till *Journalisthögskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 1 429 000 kr.,
2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 533 och II: 567 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

17) **Journalisthögskolorna: Omkostnader m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 38—E 43, s. 317—322) hemställer utskottet att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Journalisthögskolorna: Omkostnader* ett förslagsanslag av 846 000 kr.,
2. till *Nordiska afrikainstitutet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 242 000 kr.,
3. till *Nordiska afrikainstitutet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 87 000 kr.,
4. till *Nordiska afrikainstitutet: Bokinköp, gästföreläsningar m. m.* ett reservationsanslag av 124 000 kr.,
5. till *Vidareutbildning av läkare och tandläkare m. m.* ett reservationsanslag av 304 000 kr.,
6. till *Vissa kurser för utländska studerande* ett förslagsanslag av 712 000 kr.

Gemensamt för universitet och högskolor

18) **Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 44—E 54, s. 323—334) hemställer utskottet

- att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
1. till *Ersättning åt vissa opponenter vid disputationer* ett förslagsanslag av 300 000 kr.,

2. till *Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden* ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.,
3. till *Gästföreläsningar* ett reservationsanslag av 369 000 kr.,
4. till *Provisoriska åtgärder för forskarutbildning, forskarhandledning m. m.* ett anslag av 2 300 000 kr.,
5. till *Främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m.* ett reservationsanslag av 4 210 000 kr.,
6. till *Stipendier för främjande av högre vetenskapliga studier* ett reservationsanslag av 8 186 000 kr.,
7. till *Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* ett förslagsanslag av 1 500 000 kr.,
8. till *Pedagogiskt utvecklingsarbete m. m. vid universitet och högskolor* ett reservationsanslag av 1 015 000 kr.,
9. till *Universitetens datamaskincentraler* ett förslagsanslag av 3 000 000 kr.,
10. till *Kostnader för datamaskintid* ett förslagsanslag av 17 800 000 kr.,
11. till *Extra utgifter vid universitet och högskolor* ett reservationsanslag av 1 035 000 kr.

Vissa forskningsändamål

19) **Medicinsk forskning m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 55—E 65, E 67—E 72, s. 338—352) hemställer utskottet

1. att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
 - a) till *Medicinsk forskning* ett reservationsanslag av 27 100 000 kr.,
 - b) till *Humanistisk forskning* ett reservationsanslag av 5 313 000 kr.,
 - c) till *Samhällsforskning* ett reservationsanslag av 4 300 000 kr.,
2. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att besluta om Sveriges anslutning till ett avtal om europeiskt samarbete på den molekylärbiologiska forskningens område,
3. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att vid statens naturvetenskapliga forskningsråd inrätta en extra ordinarie professur i immunbiologi och en extra ordinarie professur i biokemisk cytogenetik,
4. att riksdagen till *Naturvetenskaplig forskning* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 28 500 000 kr.,
5. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att vid statens råd för atomforskning inrätta en extra ordinarie professur i plasmafysik med fusionsforskning,

6. att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar
 - a) till *Atomforskning* ett reservationsanslag av 12 200 000 kr.,
 - b) till *Europeiskt samarbete inom kärnforskningen* ett förslagsanslag av 14 040 000 kr.,
 - c) till *Europeiskt samarbete inom rymdforskningen* ett förslagsanslag av 12 972 000 kr.,
 - d) till *Särskilda forskartjänster* ett förslagsanslag av 3 470 000 kr.,
 - e) till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Avlöningar* ett förslagsanslag av 1 039 000 kr.,
 - f) till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Omkostnader* ett förslagsanslag av 212 000 kr.,
 - g) till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Materiel m. m.* ett reservationsanslag av 143 000 kr.,
 - h) till *Bidrag till nordiska institutet för sjörätt* ett förslagsanslag av 83 000 kr.,
 - i) till *Bidrag till nordiska institutet för teoretisk atomfysik* ett förslagsanslag av 726 000 kr.,
 - j) till *Bidrag till centralinstitutet för nordisk asienforskning* ett förslagsanslag av 137 000 kr.,
 - k) till *Bidrag till Konung Gustaf V:s forskningsinstitut* ett anslag av 513 000 kr.,
 - l) till *Bidrag till Institutet för internationell ekonomi* ett anslag av 480 000 kr.,
 - m) till *Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm* ett anslag av 235 000 kr.

20) **Bidrag till Riksföreningen mot cancer.** Kungl. Maj:t har (punkt E 73, s. 352) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Riksföreningen mot cancer för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen II: 388 av herr *Antonsson m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en snabb utredning i syfte att trygga cancerforskningens framtida utveckling varvid förutsättes att denna forskning i huvudsak bör bestridas av statsmedel.

Utskottet. Vid 1966 års riksdag beslöts i princip att som bidrag till cancerforskningen skulle årligen under en femårsperiod anvisas ett belopp av 3 milj. kr. under förutsättning att minst motsvarande belopp insamlades av Riksföreningen mot cancer. I motionen II: 388 riktas nu — liksom i motioner vid förra årets riksdag, vilka behandlades av utskottet i dess utlåtande nr 180 — principiella anmärkningar mot detta sätt att skaffa medel till nämnda forskningskostnader. Utskottet får emellertid även i år erinra om att systemet med statsbidrag som komplettering till insamlade

medel tillkommit i syfte att stimulera insamlingen och på riksföreningens önskan. Utskottet anser inte att man har någon anledning att för närvarande frångå detta system, som hittills fungerat väl, men vill samtidigt liksom förra året understryka att systemet inte befriar staten från ansvaret för cancerforskningen. Utskottet anser inte att det finns skäl att hos Kungl. Maj:t anhålla om den av motionärerna önskade utredningen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Riksföreningen mot cancer* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen II: 388.

Vuxenutbildning

21) **Viss utbildning via radio och television m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt G 1, s. 376—378) föreslagit riksdagen att till Viss utbildning via radio och television m. m. för budgetåret 1968/69 anvisa ett reservationsanslag av 11 035 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 215 av herrar Bengtson och Dahlén samt II: 282 av herrar Wedén och Hedlund vari hemställts att riksdagen måtte besluta

I. att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en samlad översyn av hela vuxenutbildningsområdet genom en parlamentariskt sammansatt kommitté, vari även skall ingå representanter för näringsliv och organisationsväsende, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas

a) av företag, organisationer och myndigheter m. fl. bedriven vuxenutbildning,
b) det fria folkbildningsarbetet och dess relation till den målinriktade vuxenutbildningen,

c) radio-TV:s verksamhet för vuxenutbildningen,

d) korrespondensundervisningens möjligheter att komplettera annan vuxenutbildning och samordnas med denna,

e) de vuxenstuderandes speciella studiesituation med hänsyn till deras förkunskaper och studieförutsättningar m. m. samt

f) frågan om införande av ett rättvist studiesocialt stöd åt de vuxenstuderande;

II. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag

l) att i varje kommun och län skall finnas vuxenutbildningsråd och vuxenutbildningsnämnder, upprättade av och underställda skolstyrelse respektive länskolnämnd, varvid sammansättning och uppgifter fastställes med beaktande av de förslag yrkesutbildningsberedningen framlagt,

2) att minimiantalet 12 aktiva studerande för att få anordna ämneskurs med hänsyn till glesbygdernas förhållanden kan genom dispens av Kungl. Maj:t eller myndighet Kungl. Maj:t förordnar sänkas liksom antalet 35 aktiva studerande för delning av ämnesgrupp,

3) att undervisningen vid ifrågavarande preparandkurser för real- eller studentexamen i princip skall vara kostnadsfri,

4) att privatistens examination skall vara kostnadsfri samt begära att Kungl. Maj:t utfärdar föreskrifter härom,

5) att vid förgymnasial och gymnasial utbildning de korrespondensstuderande — i den mån de ej antas vid de statliga vuxenskolorna — bör beredas kostnadsfri undervisning enligt i motionerna angivna riktlinjer,

dels de likalydande motionerna I: 548 av herrar *Wirtén* och *Nyman* samt II: 677 av herr *Källstad m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om dels i första hand att den i annan motion föreslagna parlamentariskt sammansatta kommittén angående vuxenutbildningen även får i uppdrag att utreda frågan om inrättande av Sveriges Utbildningsradio-TV och ett Radio-TV-korrespondensuniversitet, dels i andra hand utredning och förslag beträffande inrättande av Sveriges Utbildningsradio-TV och ett Radio-TV-korrespondensuniversitet,

dels de likalydande motionerna I: 532 av herr *Lidgard* och fröken *Stenberg* samt II: 688 av herr *Nordstrandh m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att ersättning skall utgå till korrespondensstuderande för avgifter för dels deltagande i preparandkursundervisning, dels avläggande av tentamen, samt i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till regler för ersättning till korrespondensstuderande som ej är elever vid statens skola för vuxna i Norrköping för deras utgifter för sådan undervisning som ej utgöres av preparandkursundervisning,

dels de likalydande motionerna I: 218 av fru *Nilsson m. fl.* och II: 275 av herr *Elmstedt m. fl.*, vari hemställts

I. att riksdagen måtte för sin del besluta om ett förslagsanslag om 830 000 kr. för budgetåret 1968/69 för bestridande av korrespondensstuderandes kostnader för brevkurser, preparandkurser och tentamina på i motionerna anförda grunder,

II. att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om stödet till de korrespondensstuderande som inte avses under I.

Utskottet. Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen nr 85 beslöt förra årets riksdag en rad åtgärder inom vuxenutbildningens område. I årets statsverksproposition redovisas nu förslag som i fråga om dylik utbildning innebär en reell anslagshöjning med ca 37 milj. kr., varav drygt 5 ½ milj. kr. belöper på förevarande anslag. Utskottet som med tillfredsställelse noterar den kraftigare satsning på vuxenutbildning, som Kungl. Maj:ts förslag innebär, tillstyrker det begärda anslaget av 11 035 000 kr. till Viss utbildning via radio och television m. m.

I de under förevarande anslag inledningsvis redovisade motionerna behandlas olika vuxenutbildningsfrågor. Sålunda uttalas i motionerna I: 215 och II: 282 att många skäl kan anföras för en utbyggnad av vuxenutbildningen. Emellertid saknas enligt motionärernas uppfattning ett samlat och energiskt grepp på hela vuxenutbildningsproblemet och det framhålles som en stor brist att en enda utredning ännu inte fått uppdraget att dels företa en grundlig och systematisk översyn av redan etablerad vuxenundervisning och de studiemöjligheter som därmed står till buds för de vuxenstudierande och dels kartlägga de skiftande studiesociala villkor som nu gäller för de vuxna. Den i motioner vid förra årets riksdag föreslagna parlamentariskt sammansatta kommittén är enligt de nu förevarande motionerna fortfarande i högsta grad aktuell och nödvändig för det fortsatta planeringsarbetet inom vuxenutbildningen. Motionärerna hemställer att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om tillsättande av en dylik kommitté, i vilken bör ingå även representanter för näringsliv och organisationsväsende.

Utskottet får med anledning av detta motionsyrkande framhålla att den förra året beslutade reformen innebär en viktig etapp på vägen mot en alltmer omfattande vuxenutbildning. Organisatoriska förutsättningar har skapats såväl på produktions- och distributionssidan som på mottagarsidan. Som utskottet framhöll förra året är man nu framme vid en verkställighetsperiod, som också i väsentlig grad måste vara en försöksperiod. Utskottet är medvetet om att en fortsatt utveckling på området kan kräva ytterligare utredningsarbete i fråga om olika spörsmål men kan inte fördenskull finna att behov föreligger av en parlamentariskt sammansatt kommitté med det mycket omfattande utredningsuppdrag som angivits i motionerna I: 215 och II: 282. Utskottet har sig också bekant att frågan om studiefinansieringen inom vuxenutbildningen för närvarande bereds inom departementen. Med hänsyn till det nu sagda avstyrker utskottet nu ifrågavarande yrkande i dessa båda motioner.

I samma motioner har framförts förslag om införande i varje kommun och län av ett vuxenutbildningsråd respektive en vuxenutbildningsnämnd underställd skolstyrelsen respektive länskolnämnden. Denna fråga var aktuell även förra året dock med den skillnaden att de nya organen då föreslogs vara sidoordnade till skolstyrelserna respektive länskolnämnderna. Utskottet hyser i denna fråga samma uppfattning som förra året och anser alltså att det i varje fall till en början är lämpligast att kommunerna, som ju har möjlighet att själva inrätta vuxenutbildningsråd då behov därav anses föreligga, får göra sina egna erfarenheter och finna fram till de mest praktiska formerna för administration av vuxenutbildningen. Även på länsplanet är det enligt utskottets mening lämpligast att man väntar med att bygga ut organisationen till dess man funnit att gjorda erfarenheter talar därför. Utskottet avstyrker alltså nu ifrågavarande motionsyrkande.

I fjolårets proposition angavs i fråga om det elevantal som borde krävas för upprättande av ämneskurs, att riktpunkten borde vara ett genomsnittligt antal av lägst 12 studerande. Det i motionerna I: 215 och II: 282 framförda yrkandet att

riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag att nämnda minimiantal med hänsyn till glesbygdens förhållanden skall kunna få sänkas genom dispens av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t förordnar överensstämmer nära med ett motionsyrkande vid förra årets riksdag, dock att då som nedre gräns för sänkning- en angavs ett antal av 8 elever. Med anledning av sistnämnda yrkande fann utskottet förra året, att den rörlighet i tillämpningen som förutsatts i propositionen 1967: 85 kunde utnyttjas även i de fall som motionärerna åsyftat. Då detta uttalande inte föranledde någon erinran från riksdagens sida får Kungl. Maj:t anses ha den dispensrätt som åsyftas i de nu föreliggande motionerna I: 215 och II: 282, som alltså i denna del inte bör föranleda någon åtgärd.

Även beträffande det antal av 35 aktiva studerande som nu gäller för delning av ämnesgrupp yrkas i sistnämnda motioner att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag att detta antal genom dispens av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t förordnar med hänsyn till glesbygdens förhållanden skall kunna sänkas. Vid förra årets riksdag avslogs ett yrkande att delningstalet av motsvarande skäl skulle fastställas till 30. Utskottet anser sig inte böra föreslå riksdagen att nu göra den i motionerna önskade framställningen till Kungl. Maj:t.

Korrespondensstuderande som inte är elever vid statens skola för vuxna i Norrköping har förutom för själva brevestudierna kostnader för deltagande i preparandkurser och för avläggande av tentamina. Dessa kostnader behandlas i flera motioner. Sålunda yrkas i motionerna I: 215 och II: 282 att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag att undervisningen vid preparandkurser för real- och studentexamen skall vara kostnadsfri, att privatistens examination skall vara kostnadsfri och att vid förgymnasial och gymnasial utbildning de korrespondensstuderande — i den mån de inte antas vid de statliga vuxenskolorna — skall beredas kostnadsfri undervisning. Beträffande sistnämnda del av yrkandet, som avser själva brevundervisningen, förutsätts att denna skall vara kostnadsfri endast för elever som uppnår sitt studiemål.

Ett principbeslut att ersättning skall utgå till korrespondensstuderande för deltagande i preparandkurser och avläggande av tentamina föreslås i motionerna I: 532 och II: 688. I sak överensstämmer detta yrkande med det nyss nämnda yrkandet i motionerna I: 215 och II: 282 om kostnadsfri undervisning vid preparandkurser och kostnadsfri examination. Beträffande den undervisning som inte utgöres av preparandkursundervisning anses i motionerna I: 532 och II: 688 att skäl talar för att även denna undervisning skall vara kostnadsfri men en närmare utredning anses dock erforderlig innan principbeslut fattas. I denna del yrkas därför att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag till regler för ersättning till de studerande för deras utgifter för dylik undervisning.

Längst går motionerna I: 218 och II: 275 i vilka, såvitt nu är i fråga, hemställs att riksdagen för nästa budgetår anvisar ett förslagsanslag av 830 000 kr. för bestridande av vissa kostnader för korrespondensstuderandes brevkurser, preparandkurser och tentamina. Anslaget avses för sådana studerande som studerar för

att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens. I vad gäller kostnader-
na för brevundervisning förutsättes att ersättning skall utgå endast till studerande
som uppnår den kompetens som de eftersträvat.

Med anledning av de sålunda redovisade yrkandena om olika åtgärder för att
bereda lättnader åt sådana korrespondensstuderande som inte är elever vid statens
skola för vuxna i Norrköping får utskottet först i vad gäller tentamensavgifterna
erinna om att skolöverstyrelsen erhållit uppdrag att se över gällande bestämmelser
om avgifter i samband med examina och provningar och därvid bland annat över-
väga frågan om eventuellt borttagande av vissa avgifter. Utskottet anser att riks-
dagen inte bör föregripa överstyrelsens utredning och avstyrker därför de motions-
yrkanden som gäller ifrågasarande tentamensavgifter.

Otvivelaktigt förhåller det sig så att brevskoleeleverna vid statens skola för vuxna
i Norrköping i vad gäller studiekostnader är gynnsammare ställda än andra korres-
pondensstuderande. Principiellt sett är detta samma förhållande som föreligger i
fråga om elever i det allmänna skolväsendet och elever i privatskolor. Den önskade
utjämningen genom statens försorg av skillnaderna i fråga om studiekostnader mel-
lan de båda kategorierna av korrespondensstuderande skulle medföra betydande
kostnader. Utskottet, som ännu en gång vill framhålla att ett bifall till de förslag
i fråga om vuxenutbildningen som framföres i årets statsverksproposition kommer
att innebära en väsentligt ökad satsning från statsmakternas sida på denna form
av utbildning, anser sig inte kunna tillstyrka ett ytterligare ökat statligt engage-
mang i form av principbeslut om kostnadsfri undervisning vid preparandkurser.

Samma ståndpunkt intar utskottet till frågan om kostnadsfri brevundervisning.
Utskottet avstyrker alltså motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 218 och II: 275
i vad de gäller fastslående av principen att denna undervisning skall vara kost-
nadsfri. Ej heller anser sig utskottet böra tillstyrka yrkandet i motionerna I: 532
och II: 688 att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall hemställa om förslag till regler
för ersättning åt korrespondensstuderande för kostnader för annan undervisning
än preparandkursundervisning.

Det i motionerna I: 218 och II: 275 framförda förslaget om anvisande av ett an-
slag av 830 000 kr. till bestridande av vissa kostnader för de korrespondensstude-
rande avstyrker utskottet.

I motionerna I: 218 och II: 275 behandlas även frågan om statligt stöd till en
annan kategori korrespondensstuderande nämligen sådana som endast har ett mera
begränsat mål såsom t. ex. utbildning på gymnasienivå i ett enstaka ämne. Motio-
närerna anser att riksdagen hos Kungl. Maj:t bör hemställa om skyndsamt utred-
ning och förslag beträffande stöd till denna kategori korrespondensstuderande.

Detta yrkande ger utskottet anledning att ännu en gång framhålla att förslagen
i statsverkspropositionen innebär en väsentlig utvidgning av möjligheterna för vuxna
att erhålla fortsatt utbildning bl. a. därigenom att antalet elevplatser för korres-
pondensstuderande vid skolan i Norrköping föreslås ökat från 500 till ca 1 250
vilket enligt vad utskottet inhämtat ger möjlighet för omkring 2 500 elever att be-
driva studier. Enligt utskottets mening bör man, i den mån förutsättningar kan

anses föreligga att förbättra möjligheterna till korrespondensstudier, satsa på studerande med ett mera omfattande studiemål än som avses i motionerna. Utskottet avstyrker därför nu ifrågavarande yrkande i motionerna I: 218 och II: 275.

Den parlamentariskt sammansatta kommitté som enligt ett i det föregående redovisat motionsyrkande bör tillsättas för utredningsarbete inom vuxenutbildningens område bör enligt motionerna I: 548 och II: 677 också få i uppdrag att utreda frågan om inrättande av Sveriges Utbildningsradio-TV och ett Radio-TV-korrespondensuniversitet. Alternativt — om den parlamentariska kommittén inte kommer till stånd — bör detta utredningsuppdrag lämnas åt en annan kommitté.

Vad först angår inrättandet av ett särskilt organ — Sveriges Utbildningsradio-TV — för produktion och sändning av rikstäckande undervisningsprogram får utskottet, som i det föregående avstyrkt tillsättandet av nyssnämnda parlamentariskt sammansatta kommitté, erinra om att Kommittén för TV och radio i utbildningen (TRU) har till uppgift inte bara att bedriva försök med produktion av utbildningsprogram m. m. utan även att utreda bl. a. frågan om den framtida organisationen av produktion och distribution av utbildningsprogram i radio och television. Motionärernas önskemål i första delen torde därmed i huvudsak vara tillgodosett och utskottet avstyrker därför ifrågavarande yrkande i motionerna I: 548 och II: 677.

Yrkandet i samma motioner om ett Radio-TV-korrespondensuniversitet överensstämmer med ett motionsyrkande vid förra årets riksdag. Utskottet får liksom då hänvisa till TRU, vars uppdrag omfattar även de organisatoriska problem som är förknippade med ökad användning av radio och television inom utbildningsområdet. Utskottet kan inte tillstyrka att man vid sidan av denna kommitté tillkallar en annan för utredning av frågan om ett Radio-TV-korrespondensuniversitet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Viss utbildning via radio och television m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 11 035 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionerna I: 215 och II: 282 i vad de avser en samlad översyn av vuxenutbildningsområdet genom en parlamentariskt sammansatt kommitté,

3. att riksdagen avslår motionerna I: 215 och II: 282 i vad de avser vuxenutbildningsråd och vuxenutbildningsnämnder,

4. att riksdagen avslår motionerna I: 215 och II: 282 i vad de avser minimiantalet studerande för anordnande av ämneskurs,

5. att riksdagen avslår motionerna I: 215 och II: 282 i vad de avser det antal studerande som skall erfordras för att ämneskurs skall få delas,

6. att riksdagen

- a) avslår motionerna I: 215 och II: 282, I: 532 och II: 688 samt I: 218 och II: 275, samtliga motioner i vad de avser att de korrespondensstuderandes examination i princip skall vara kostnadsfri,

b) avslår motionerna I: 215 och II: 282, I: 532 och II: 688 samt I: 218 och II: 275, samtliga motioner i vad de avser att de korrespondensstuderandes deltagande i preparandkursundervisning i princip skall vara kostnadsfri,

c) avslår motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 218 och II: 275, samtliga motioner i vad de avser att de korrespondensstuderandes deltagande i brevundervisning i princip skall vara kostnadsfri, ävensom motionerna I: 532 och II: 688 i vad de avser hemställan till Kungl. Maj:t om förslag till ersättning till i motionerna angivna korrespondensstuderande för utgifter för sådan undervisning som ej är preparandkursundervisning,

7. att riksdagen avslår motionerna I: 218 och II: 275 i vad de avser anvisande av ett förslagsanslag av 830 000 kr. till bestridande av korrespondensstuderandes kostnader för brevkurser, preparandkurser och tentamina,

8. att riksdagen avslår motionerna I: 218 och II: 275 i vad de avser utredning och förslag om stöd till korrespondensstuderande som endast studerar enstaka ämnen,

9. att riksdagen avslår motionerna I: 548 och II: 677 i vad de avser utredning om inrättande av Sveriges Utbildningsradio-TV,

10. att riksdagen avslår motionerna I: 548 och II: 677 i vad de avser inrättande av ett Radio-TV-korrespondensuniversitet.

22) **Statliga skolor för vuxna: Avlöningar m. fl. anslag.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna G 2—G 6, s. 378—385) hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar

1. till *Statliga skolor för vuxna: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 401 000 kr.,

2. till *Statliga skolor för vuxna: Omkostnader* ett förslagsanslag av 2 292 000 kr.,

3. till *Statliga skolor för vuxna: Undervisningsmateriel m. m.* ett reservationsanslag av 238 000 kr.,

4. till *Bidrag till driften av kommunala skolor för vuxna* ett förslagsanslag av 52 051 000 kr.,

5. till *Bidrag till studiecirkelverksamhet* ett förslagsanslag av 63 000 000 kr.

23) **Bidrag till studieförbund.** Kungl. Maj:t har (punkt G 7, s. 385—386) föreslagit riksdagen att till Bidrag till studieförbund för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag av 6 600 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 317 av fröken *Stenberg* och II: 397 av herr *Nordstrandh* vari hemställda att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala, att en mindre del av det bidrag till studieförbunden, som avses för pedagogisk verksamhet, må — efter bestämmande av skolöverstyrelsen — få användas för att bestrida kostnaderna för den personal som sysslar med rent pedagogiska uppgifter.

Utskottet. I den mån studieförbundens organisationskostnader inte kan hållas inom den ram som förutsatts i propositionen är det givetvis tänkbart att detta, som motionärerna framhållit, kan få negativa effekter i vad gäller möjligheten att på bästa sätt utnyttja de anslagsmedel som avses för pedagogisk verksamhet. En sådan konsekvens är givetvis olycklig, och utskottet anser därför att den uppdelning av anslaget som i propositionen anges för nästa budgetår inte bör vara helt fastlåst utan att mindre förskjutningar bör kunna få beslutas av Kungl. Maj:t eller efter Kungl. Maj:ts bemyndigande av skolöverstyrelsen. Utskottet som inte i övrigt funnit anledning till uttalande beträffande Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt tillstyrker detta.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till studieförbund* för budgetåret 1968/69 anvisar ett anslag av 6 600 000 kr.,

2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 317 och II: 397 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.

24) **Bidrag till driften av folkhögskolor.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 8, s. 386—388) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till driften av folkhögskolor* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 50 900 000 kr.

25) **Bidrag till engångsanskaffning av utrustning m. m. till folkhögskolor.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt G 9, s. 388) hemställer utskottet

att riksdagen till *Bidrag till engångsanskaffning av utrustning m. m. till folkhögskolor* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

UPPSKJUTNA FRÅGOR

26) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande Kungl. Maj:ts under följande punkter framlagda förslag, nämligen

E 66 Nordiskt institut för samhällsplanering,

E 74 Inredning och utrustning av lokaler vid universitet, högskolor m. m., vilket utskottet här

anmäler.

Stockholm den 12 mars 1968

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström (s), Gillström (s), Birger Andersson (s), Axel Andersson (fp), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), fru Wallentheim (s), herrar Kaijser (h), Mårtensson (s), Bengtson (cp), Bertil Petersson (s), Ottosson (h), Wallmark (h), Thorsten Larsson (cp) och Wirtén (fp) samt

från a n d r a kammaren: herrar Bohman (h), Mattsson (cp), Turesson (h), fröken Olsson (s), herrar Gustafsson i Skellefteå (fp), Lindholm (s), Arvidson (s), Johansson i Norrköping (s), Källstad (fp), fru Holmberg (s), herrar Blomkvist (s), Westberg (fp), Jönsson i Arlöv (s), Gustavsson i Ängelholm (s) och Elmstedt (cp).

Reservationer

A. vid *punkten 2* (Vissa gemensamma frågor) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Bengtson* (cp), *Ottosson* (h), *Wallmark* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Wirtén* (fp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 529 och II: 669 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 3 som börjar med »Frågan om» och slutar med »i utredningsarbetet» bort ha följande lydelse:

»Frågan om dimensioneringen av och avvägningen inom det eftergymnasiala utbildningsfältet tas upp i motionerna I: 529 och II: 669, vari yrkas att en allsidig

parlamentarisk utredning tillsättes för utredning på detta område. I propositionen berörs samma problem i förbigående och det uttalas därvid att avsikten är att riktlinjerna för det eftergymnasiala utbildningssystemets dimensionering och vissa spörsmål rörande dess utformning under 1970-talet skall utredas. Otvivelaktigt är det synnerligen väsentliga och också svårlösta problem som det här är fråga om. Utskottet finner det därför mycket värdefullt att den i propositionen förutskickade utredningen kommer till stånd och vill understryka vikten av att utredningsarbetet kommer i gång och bedrivs så skyndsamt som möjligt. Den stora betydelsen av den blivande utredningens uppdrag gör att utredningen ofrånkomligen bör ha parlamentarisk sammansättning. Utskottet tillstyrker alltså motionerna I: 529 och II: 669.»

dels utskottets hemställan under 3. bort ha följande lydelse:

»3. att riksdagen med bifall till motionerna I: 529 och II: 669 beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om att dimensioneringen av och avvägningen inom hela den postgymnasiala utbildningen och därmed sammanhängande organisatoriska frågor snarast blir föremål för en allsidig parlamentarisk utredning.»

B. vid punkten 5 (Juridiska fakulteterna: Avlöningar) av herr *Källstad* (fp).

C. vid punkten 7 (Medicinska fakulteterna m. m.: Avlöningar)

1) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Bengtson* (cp), *Thorsten Larsson* (cp), *Wirtén* (fp), *Mattsson* (cp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 159 och II: 212 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 11 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »på riksplenet» bort ha följande lydelse:

»Utskottet har vid tidigare riksdagar haft att ta ställning till förslag i motioner om en väsentlig utbyggnad av den geriatriska forskningsorganisationen, förslag som nära överensstämmer med dem som nu föreligger i motionerna I: 159 och II: 212. Behovet av ökade geriatriska forskningsinsatser växer snabbt med det ökande antalet åldringar. Med hänsyn till forskningens f. n. alltför ringa omfattning i förhållande till de mycket stora forskningsbehoven anser utskottet att en utbyggnad är nödvändig och att de i motionerna framförda, väl underbyggda förslagen bör genomföras.»

dels utskottets hemställan under 9., 10. och 11. bort ha följande lydelse:

»9. att riksdagen med bifall till motionerna I: 159 och II: 212, såvitt nu är i fråga,

a) beslutar inrätta ytterligare två professurer i geriatrik fr. o. m. budgetåret 1969/70,

b) beslutar placera dessa två professurer i geriatrik vid lärosätena i Stockholm och Göteborg,

c) i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till personalförteckning för dessa professurer,

d) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg rörande ämnesinriktningen för professurerna,

10. att riksdagen med bifall till motionerna I: 159 och II: 212, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om inrättande snarast möjligt av professurer i geriatrik även i Lund och Umeå,

11. att riksdagen med bifall till motionerna I: 159 och II: 212, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning genom universitetskanslersämbetets försorg om ett sammanförande av de geriatriska forskningsinsatserna i en forskningsenhet på riksplanel,»

2) av herr *Mattsson* (cp).

D. vid *punkten 21* (Viss utbildning via radio och television m. m.)

1) beträffande frågan om en samlad översyn av hela vuxenutbildningsområdet genom en parlamentariskt sammansatt kommitté av herrar *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Bengtson* (cp), *Ottosson* (h), *Wallmark* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Wirtén* (fp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 24 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »båda motioner» bort ha följande lydelse:

»De av förra årets riksdag beslutade åtgärder inom vuxenutbildningens område utgör enligt utskottets mening bara en första etapp på vägen mot en fullständig vuxenutbildningsreform. Åtskilligt är ännu ogjort och det återstår mycket att utreda. Utskottet vill bl. a. framhålla behovet av en överblick av möjligheterna till samordning mellan dels arbetsmarknadspolitiskt motiverad och övrig vuxenutbildning och dels de skiftande former av studiesocialt stöd som nu är aktuella för den vuxenstuderande. Utskottet finner det önskvärt att man snarast griper sig an med fortsatt reformarbete inom vuxenutbildningen genom att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté, vari även skall ingå representanter för näringsliv och organisationsväsende, med uppgift att utreda hur en vidgad vuxenutbildning bör organiseras och finansieras, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas av företag, organisationer och myndigheter m. fl. bedriven vuxenutbildning. Kommittén bör även få i uppdrag att se över bl. a. de vuxenstuderandes speciella studiesituation med hänsyn till deras förkunskaper och studieförutsättningar samt föreslå därav betingade åtgärder.»

dels att utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse

»2. att riksdagen i anledning av motionerna I: 215 och II: 282, såvitt nu är i fråga, hos Kungl. Maj:t anhåller att en parlamentariskt sammansatt kommitté tillsättes i syfte att utreda hur en vidgad vuxenutbildning bör organiseras och finansieras.»

2) beträffande frågan om principbeslut om kostnadsfri examination och kostnadsfri undervisning vid preparandkurser för sådana studerande som avser att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens av herrar *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Bengtson* (cp), *Ottosson* (h), *Wallmark* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Wirtén* (fp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Med anledning av» och slutar med »vid preparandkurser» bort ha följande lydelse:

»Vad först angår frågan om borttagande av tentamensavgifter får utskottet erinra om att skolöverstyrelsen erhållit uppdrag att se över gällande bestämmelser om avgifter i samband med examina och prövningar och därvid bland annat överväga frågan om eventuellt borttagande av vissa avgifter. Utskottet anser att överstyrelsens utredningsarbete inte bör utgöra hinder mot att principbeslut nu fattas om att de korrespondensstuderande som nu är i fråga inte skall belastas med dylika avgifter.

Korrespondensstuderande som inte är elever vid statens skola för vuxna i Norrköping är otvivelaktigt i vad gäller studiekostnaderna mindre gynnsamt ställda än eleverna vid nämnda skola. Enligt utskottets mening är detta inte tillfredsställande. Av rättviseskäl bör man söka förbättra den förstnämnda gruppens studieekonomiska läge. Att införa ersättning för deltagande i preparandkurser torde inte vara något större problem. Även i denna fråga bör principbeslut kunna fattas nu.»

dels att momenten a) och b) i utskottets hemställan under 6. bort ha följande lydelse:

»a) i anledning av motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 532 och II: 688 ävensom med bifall till motionerna I: 218 och II: 275, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att examinationen i princip skall vara kostnadsfri för korrespondensstuderande som avser att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens,

b) i anledning av motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 532 och II: 688 ävensom med bifall till motionerna I: 218 och II: 275, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att deltagande i preparandkursundervisning i princip skall vara kostnadsfri för korrespondensstuderande som avser att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens.»

3) beträffande frågan om principbeslut om kostnadsfri brevvundervisning för sådana korrespondensstuderande som avser att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens

a) av herrar *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Ottosson* (h), *Wallmark* (h), *Wirtén* (fp), *Bohman* (h), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Westberg* (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Samma ståndpunkt» och slutar med »än preparandkursundervisning» bort ha följande lydelse:

»Samma rättviseskäl som talar för att de korrespondensstuderande som nu är i fråga befrias från bördan av tentamensavgifter och preparandkursavgifter talar givetvis för ett avlyftande från dem även av kostnaderna för själva brevstudierna. Här torde dock utredning erfordras innan principbeslut fattas. Utskottet föreslår att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om utredning i denna fråga.»

dels att momentet c) i utskottets hemställan under 6. bort ha följande lydelse:

»c) i anledning av motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 218 och II: 275 ävensom med bifall till motionerna I: 532 och II: 688, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag till regler för ersättning till korrespondensstuderande som ej är elever vid statens skola för vuxna i Norrköping för deras utgifter för sådan undervisning som ej utgöres av preparandkursundervisning.»

b) av herrar *Bengtson* (cp), *Thorsten Larsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Elmstedt* (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Samma ståndpunkt» och slutar med »än preparandkursundervisning» bort ha följande lydelse:

»Samma rättviseskäl som talar för att de korrespondensstuderande som nu är i fråga befrias från bördan av tentamensavgifter och preparandkursavgifter talar givetvis för ett avlyftande från dem även av kostnaderna för själva brevstudierna. Utskottet anser att riksdagen nu bör besluta att genomföra en sådan befrielse.»

dels att momentet c) i utskottets hemställan under 6. bort ha följande lydelse:

»c) i anledning av motionerna I: 215 och II: 282 samt I: 532 och II: 688 ävensom med bifall till motionerna I: 218 och II: 275 beslutar att brevundervisning, under förutsättning att studiemålet uppnås, i princip skall vara kostnadsfri för korrespondensstuderande som avser att uppnå grundskole-, realskole- eller gymnasiekompetens.»

4) beträffande frågan om anvisande av medel till bestridande av vissa kostnader för de korrespondensstuderande av herrar *Bengtson* (cp), *Thorsten Larsson* (cp), *Mattsson* (cp) och *Elmstedt* (cp) som under förutsättning av bifall till reservationerna D 2 och D 3 b anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 26 som börjar med »Det i» och slutar med »avstyrker utskottet» bort ha följande lydelse:

»Ett genomförande under nästa budgetår av den föreslagna friheten för de korrespondensstuderande från avgifter för tentamina, preparandkurser och brevkurser förutsätter anvisande av ett belopp av 830 000 kr. Utskottet föreslår att detta

anvisas under ett nytt förslagsanslag till Bestridande av korrespondensstuderandes avgifter för brevkurser, preparandkurser och tentamina.»

dels att utskottets hemställan under 7. bort ha följande lydelse:

»7. att riksdagen med bifall till motionerna I: 218 och II: 275, såvitt nu är i fråga, till *Bestridande av korrespondensstuderandes avgifter för brevkurser, preparandkurser och tentamina* för budgetåret 1968/69 anvisar ett förslagsanslag av 830 000 kr.»

5) beträffande frågan om stöd till korrespondensstuderande som endast studerar enstaka ämnen av herrar *Bengtson* (cp), *Thorsten Larsson* (cp), *Mattsson* (cp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande som på s. 26 börjar med »Detta yrkande» och på s. 27 slutar med »och II: 275» bort ha följande lydelse:

»För studerande som har ett studiemål av endast den begränsade omfattning som motionärerna angivit torde det inte för närvarande finnas något statligt stöd. Utskottet ser detta som en brist. Även studier som bara gäller enstaka ämnen men som är inriktade mot ett bestämt mål visar sig, när de väl fullföljts, ofta vara av betydelse för den enskilde i hans yrke. Att dylika studier genomförs är av betydelse även för samhället. Utskottet finner det därför önskvärt att den i motionerna angivna utredningen kommer till stånd och tillstyrker alltså motionerna i denna del.»

dels att utskottets hemställan under 8. bort ha följande lydelse:

»8. att riksdagen med bifall till motionerna I: 218 och II: 275, såvitt nu är i fråga, beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om stöd till korrespondensstuderande som endast studerar enstaka ämnen,»

6) beträffande frågan om utredning angående inrättande av ett Radio-TV-korrespondensuniversitet av herrar *Axel Andersson* (fp), *Kaijser* (h), *Bengtson* (cp), *Ottosson* (h), *Wallmark* (h), *Thorsten Larsson* (cp), *Wirtén* (fp), *Bohman* (h), *Mattsson* (cp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), *Westberg* (fp) och *Elmstedt* (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 27 som börjar med »Yrkandet i» och slutar med »ett Radio-TV-korrespondensuniversitet» bort ha följande lydelse:

»Även om vuxenundervisning på akademisk nivå i viss mån ligger inom nyssnämnda kommittés uppdrag saknar man enligt utskottets mening i den hittillsvarande uppläggningsen av vuxenutbildningen en klart angiven inriktning mot detta viktiga utbildningsområde, där goda möjligheter torde föreligga att på ett nytt och stimulerande sätt möta växande utbildningsbehov. En utredning härom bör enligt utskottets mening nu komma till stånd antingen genom vidgning av nyssnämnda kommittés uppdrag eller genom särskilt tillkallade utredningsmän. Utredningens uppdrag bör vara att utreda och framlägga förslag om utbildning på akademisk nivå genom

radio och television samt genom korrespondensstudier i anslutning därtill. Utskottet föreslår att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om den av utskottet angivna utredningen.»

dels att utskottets hemställan under 10. bort ha följande lydelse:

»10. att riksdagen med bifall till motionerna I: 548 och II: 677, såvitt nu är i fråga, beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning av frågan om inrättande av ett Radio-TV-korrespondensuniversitet, vilken utredning bör företas av den i motionerna I: 215 och II: 282 förordade parlamentariska kommittén, om denna kommer till stånd, och eljest av en särskilt tillkallad utredning.»